

2η Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης Το παιχνίδι των ανακαλύψεων

Ως τις 10 Ιουνίου το Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης του Κρατικού Μουσείου, στο λιμάνι, φιλοξενεί την έκθεση με τίτλο «e-Mobil Art» που πραγματοποιείται στο πλαίσιο της 2ης Μπιενάλε Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης. Την έκθεση πρέπει να επισκεφθούν όσοι απολαμβάνουν τη χαρά της ανακάλυψης ή μάλλον των πολλών ανακαλύψεων που μπορούν να πραγματοποιήσουν μέσα στους κόσμους που δημιούργησαν οι συμμετέχοντες καλλιτέχνες.

Συνέντευξη Κώστας Μαρίνος

Η έκθεση απαιτεί από τον επισκέπτη να ξεχάσει τον παθητικό ρόλο του θεατή και να αναζητήσει τα ερεθίσματα που του παρέχουν όλα τα έργα που παρουσιάζονται στους χώρους του Κέντρου Σύγχρονης Τέχνης. Βεβαίως, μια βιαστική επίσκεψη θα του προσφέρει εικόνες άψογης αισθητικής, όμως τα μυστικά τους θα αποκαλυφθούν μόλις κάνει ένα βήμα επιπλέον. Όταν δηλαδή πιάσει τα χειριστήρια, αγγίξει τους αισθητήρες, περπατήσει στα περιβάλλοντα που έχουν στήσει οι καλλιτέχνες που συμμετείχαν στο European Mobile Lab for Interactive Media Artists, το ευρωπαϊκό εργαστήριο διαδραστικής τέχνης. Στη Θεσσαλονίκη παρουσιάζονται συνολικά έντεκα έργα. Πρώτο κοινό χαρακτηριστικό τους, ότι είναι όλα διαδραστικά. Δηλαδή μπορεί ο επισκέπτης να επιδράσει, σε μικρό ή μεγαλύτερο βαθμό, επάνω τους. Δεύτερο κοινό χαρακτηριστικό, είναι έργα όχι από μόνον αλλά μικρότερων ή μεγαλύτερων ομάδων καλλιτεχνών από διαφόρους χώρους ή και χώρες.

Όλα αυτά, άλλωστε, αποτελούσαν τη βάση του προγράμματος που ξεκίνησε από μια ιδέα του Δημήτρη Χαρίτου, επίκουρου καθηγητή του τμήματος Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του Πανεπιστημίου Αθηνών. Ως εικαστικός που χρησιμοποιεί και ο ίδιος τις εφαρμογές των νέων τεχνολογιών ως μέσο έκφρασης και που δεν αρνείται τις συνεργασίες με άλλους καλλιτέχνες, ο Χαρίτος θέλησε να δει εάν και κατά πόσο θα λειτουργούσε αυτή η ιδέα σε ευρύτερο πλαίσιο.

Η ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΙΑΣ ΕΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Έτσι, μετά από τις πρώτες ανι-

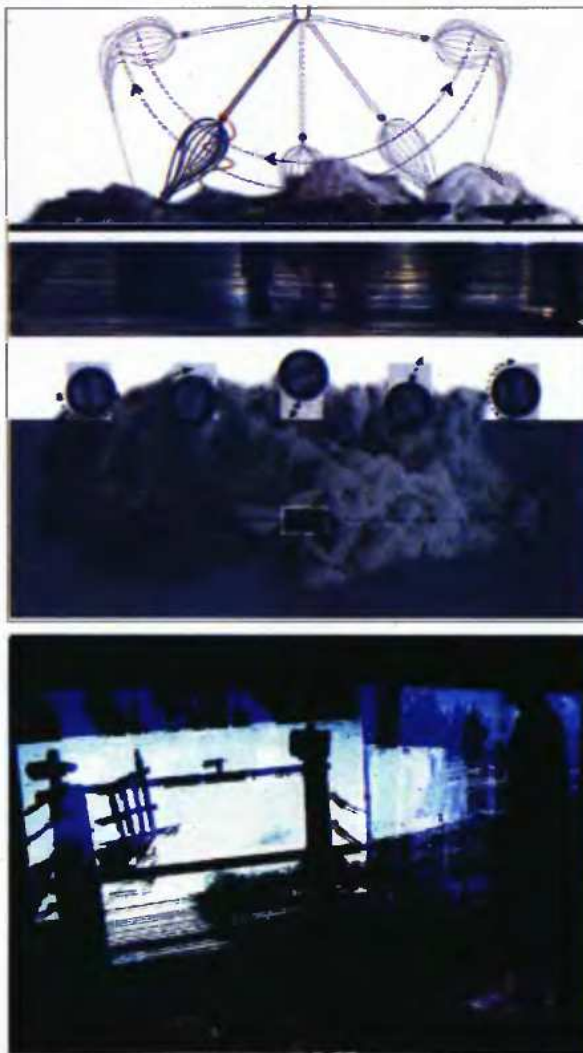
χνευτικές κινήσεις, μαζί με τον καθηγητή του τμήματος Μιχάλη Μειμάρη κατέθεσε στο πρόγραμμα Culture της Ευρωπαϊκής Ένωσης την ιδέα να βρεθούν άτομα πρόθυμα να συνεργαστούν για τη δημιουργία έργων που να βασίζονται στις δυνατότητες αλληλεπίδρασης μεταξύ επισκέπτη και έργου που δίνουν οι νέες τεχνολογίες. Τα έργα, όπως αποδείχθηκε, αναδεικνύουν ή αποκαλύπτουν την αισθητική πλευρά της επιστήμης ή και την ομορφιά του πειράματος.

«Ακριβώς», συμφωνεί ο Δημήτρης Χαρίτος. Άλλωστε, προσθέτει, «οι περισσότεροι από τους ανθρώπους που τελικά επιλέχθηκαν δουλεύουν σε αυτό τον κοινό τόπο, την περιοχή όπου συναντάται η τέχνη με την επιστήμη και την τεχνολογία. Προφανώς κάποιοι είναι περισσότερο κοντά στη μία όχθη και άλλοι στην απέναντι ή μάλλον είναι περισσότερο καλλιτέχνες παρά επιστήμονες. Όμως αυτό που κάνουν όλοι είναι να χρησιμοποιούν ή να δανείζονται ή καλύτερα να οικειοποιούνται μεθοδολογία ή και περιεχόμενο από την επιστημονική έρευνα και να προσπαθούν να το τοποθετήσουν στο πλαίσιο μιας εικαστικής παρέμβασης».

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΣΤΑ ΕΡΓΑ

Ο επισκέπτης μπαίνει σε ένα μισοφωτισμένο δωμάτιο. Με έναν αισθητήρα μπορεί να φωτίσει κάποιες καιριές λέξεις. Αυτόματα στον απέναντι τοίχο εμφανίζονται αποσπάσματα σχετικά με αυτές τις λέξεις από τα ιερά κείμενα των μεγάλων παγκόσμιων θρησκειών.

Ο επισκέπτης περπατά εμπρός από έναν έντονα φωτισμένο τοίχο. Τα ίχνη της διαδρομής του εμφανίζονται με τη μορφή φωτεινών κύκλων.

Άλλου, όταν θα φορέσει τα ακουστικά, θα ακούσει ήχους που επηρεάζονται από τους αισθητήρες που πιάνει με τα δάκτυλά του.

Άλλου θα δει το πρόσωπό του να εμφανίζεται πάνω σε μια υγρή επιφάνεια, αλλά και τις σκουές που κινούνται αέναα, ή το γλυπτό που έχει κατασκευασθεί από ένα κομμάτι πάγου που έφερε από τον αρκτικό κύκλο ένας καλλιτέχνης μαζί με κάποια -ακίνητα- βακτήρια που πολλαπλασιάζονται στον καταψύκτη.

Τα μηνύματα που θα αντλήσει ο επισκέπτης εξαρτώνται από τη δεκτικότητα του. Όμως οίγουρα θα χαρεί την ελαχιστοποίηση της απόστασης που τον χωρίζει από το έργο τέχνης. «Είναι σημαντικό να αφηθεί στα ερεθίσματα που θα του δώσουν τα έργα και να συμμετέχει όσο το δυνατόν περισσότερο, χωρίς να φοβάται μήπως χαλάσει κάτι, εάν θα το αγγίξει», λέει ενθαρρύνοντας τους επισκέπτες ο Δημήτρης Χαρίτος. Τους

προτρέπει ακόμη να θυμηθούν πόσο πολύ απολαμβάνουν ορισμένα πράγματα τα παιδιά, αφού «αυτά δεν έχουν κανέναν ενδοιασμό να παίξουν, να χαλαρώσουν. Τα παιδιά δεν σκέφτονται τι άραγε σημαίνει αυτό το έργο, δεν σκέφτονται τι πρέπει να κάνουν εδώ».

ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

Τα έργα είναι δημιουργίες ομάδων καλλιτεχνών που κατάγονται από διάφορες χώρες. Στην πρόσκληση για συμμετοχή στο πρόγραμμα, που είχε ως εταίρους και το Πανεπιστήμιο Λάπλαντ της Φιλανδίας και το Πανεπιστήμιο Εφαρμοσμένων Τεχνών της Βιέννης, ανταποκρίθηκαν περισσότεροι από 100 καλλιτέχνες. Μετά από αυστηρή επιλογή, τελικά 33 συμμετείχαν σε μια πρώτη συνάντηση στην Αθήνα, όπου γνωρίστηκαν, αναζητήσαν τυχόν κοινά σημεία, σχημάτισαν τις ομάδες που θα δημιουργούσαν έργα. Ακολούθησαν άλλες δύο συ-

Οι περισσότεροι από τους ανθρώπους που επιλέχθηκαν δουλεύουν σε αυτό τον κοινό τόπο, την περιοχή όπου συναντάται η τέχνη με την επιστήμη και την τεχνολογία. Προφανώς κάποιοι είναι περισσότερο κοντά στη μία όχθη και άλλοι στην απέναντι ή μάλλον είναι περισσότερο καλλιτέχνες παρά επιστήμονες

ναντήσεις και τελικά τα έργα που δημιούργησαν οι ομάδες των τριών έως οκτώ ατόμων παρουσιάζονται για πρώτη φορά στη Θεσσαλονίκη. Θα ακολουθήσει και μια έκθεση στο Κατοβίτσε της Πολωνίας.

«Μας ενδιέφερε να προκύψουν έργα μέσα από μια διαδικασία συνεργασίας, αλλά και σε πολιτισμικό πλαίσιο. Έτσι είχαμε θέσει ως προϋπόθεση οι καλλιτέχνες κάθε ομάδας να μην κατάνονται από την ίδια χώρα».

Δύσκολη διαδικασία αλλά με ευτυχές τελικά αποτέλεσμα, που δικαίωσε τους οργανωτές του εργαστηρίου. Ίσως και να ανοίξει νέους τρόπους θέασης του κόσμου, όπως συμβαίνει όταν ο επισκέπτης προσεγγίζει μια από τις εγκαταστάσεις και νιώθει τους αρχικά ασαφείς ήχους να γίνονται τραγούδι, που μιλά στη γλώσσα του, που μιλά και άλλες γλώσσες, αλλά πάντα με την ίδια γλυκιά τρυφερότητα.